

Stichting Historisch Museum Ede

Jaarverslag 2011

De Stichting

De stichting heeft in zijn doelstellingen als voornaamste punten genoemd het exploiteren en beheren van het Historisch Museum Ede en het verrichten van al wat met het vorenstaande verband houdt of daar toe bevorderlijk kan zijn.

De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a. Het uitvoeren van een collectietaak zoals:
  - het beheren en tentoonstellen van de bij de stichting in eigendom of in beheer zijnde collecties en voorwerpen waaronder die van de te Ede gevestigde Vereniging Oud Ede;
  - het catalogiseren en rubriceren van de bij de stichting in eigendom of beheer zijnde voorwerpen;
- b. Het uitvoeren van een publiekstaak die bestaat uit:
  - het organiseren van (wissel)tentoonstellingen en exposities;
  - het verzorgen van voorlichting en educatie;
  - het digitaal beschikbaar stellen van informatie;
- c. Een bedrijfsvoering die gericht is op het realiseren van de taken genoemd onder a en b zoals: huisvesting, beveiliging, deskundig personeel en financiële middelen;
- d. Bij de uitvoering van haar taken de landelijke gedragslijn voor museale beroeps-ethiek te volgen en zich te richten naar het reglement Museumregistratie;
- e. Het samenwerken met organisaties, personen en overheden die aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de stichting willen meewerken of bevorderen en in het bijzonder met de te Ede gevestigde Vereniging Oud Ede.

Inleiding

Het beleid is er in 2011 op gericht geweest om tentoonstellingen te organiseren die een breed publiek aanspreken. In dit kader is de tentoonstelling "De Postbode vertelt" wegens succes verlengd. Daarnaast is gestart met de expositieruimten een uitstraling te geven die meer aanspreekt. Dit gebeurt met zeer beperkte middelen, omdat het gebouw nog maar een paar jaren door het Historisch Museum Ede kan worden gehuurd.

Belangrijke issues in 2011:

- de financiële situatie i.v.m. de vermindering van de budgetsubsidie van de gemeente Ede in 2012 en de daarop volgende jaren. Voor de balans en de rekening van baten en lasten wordt verwezen naar het Financieel Jaarverslag 2011;
- de toekomstige huisvesting i.v.m. het noodzakelijke vertrek uit de huidige locatie gezien de grote verhoging van de huurlasten per 2015 door de NS. Daarnaast is de huidige locatie minder passend bij het toekomstig beleid van het museum.

Bestuur

Per 1 januari 2011 bestaat het bestuur uit:

Voorzitter	dhr. J. B. Bos
Secretaris	dhr. J. Peper
Penningmeester	dhr. J. Hiddink
Lid	mevr. G. den Boggende-Dorresteyn
Lid	dhr. P.B.M. Bolwerk

Per 1 augustus is dhr. Peper tussentijds afgetreden en heeft mevr. Den Boggende de taak van secretaris op zich genomen. De vacature die in het bestuur is ontstaan wordt in eerste lijn gericht op de portefeuille sponsoring en PR. Eind 2011 was de vacature nog niet vervuld. Het bestuur hoopt dat de bezetting in de eerste helft van 2012 weer voltallig zal zijn.

Het bestuur vergaderde 10 maal.

Personele bezetting:

Directeur	dhr. B. Hilgers
Beheerder	mevr. H. van Omme

Gemeente Ede

Onderdeel van de in 2009 uitgebrachte voortgangsnotitie museumbeleid van de gemeente Ede is de ontwikkeling van het Exposeum in Ede-Oost. Mede door de recessie zijn er in de gemeenteraad vragen over de concretisering van het Exposeum en de daaraan verbonden kosten gesteld. Voor de stichting is het van essentieel belang om duidelijkheid over de ontwikkeling van het Exposeum te verkrijgen. Het is jammer dat het onderzoek van de gemeente naar de mogelijkheden van het Exposeum aan het eind van het kalenderjaar nog niet is afgerond. Dit maakt dat het bestuur min of meer afwachtend moet zijn met betrekking tot (tijdelijke) huisvesting i.v.m. de beëindiging van het huurcontract.

De begroting over het jaar 2011 gaf een exploitatietekort.

De gemeente heeft laten weten de komende jaren fors te zullen bezuinigen op de budgetsubsidie, waardoor de directe noodzaak is ontstaan om op de uitgaven te besparen. De enige mogelijkheid om dit structureel te doen is de salariskosten te verminderen. Dat betekent concreet een vermindering van de contractomvang met 4 uur voor zowel de directeur als de beheerder. Het resultaat is een sluitende begroting voor 2012.

Tevens zijn/worden er initiatieven ontwikkeld om de mogelijkheden van andere bronnen van inkomsten te onderzoeken. Het bestuur houdt er echter rekening mee dat bijvoorbeeld door sponsoring geen grote bedragen zullen worden gegenereerd. Het bestuur hecht er aan de kwaliteit ondanks de ureninkrimping van de personele bezetting

zoveel mogelijk te stabiliseren. Met een beleid dat de komende jaren op vernieuwing en ontwikkeling is gericht zullen er dus duidelijke prioriteiten moeten worden gesteld bijv. met betrekking tot de (mini)tentoonstellingen.

De gemeente stuurt aan op samenwerking met andere Edese musea. Hiervoor zijn vanaf 2013 stimuleringsgelden beschikbaar. In het najaar 2011 is er een eerste overleg tussen de vier musea in de gemeente Ede geweest om te brainstormen op welke gebieden samenwerking mogelijk zou kunnen zijn. Om na te gaan voor welke onderwerpen er draagvlak is hebben de deelnemers een lijst met ideeën besproken in het "eigen" bestuur. In 2012 wordt het gesprek voorgezet.

Herhuisvesting

Het bestuur en de directeur hebben, ondanks dat er vanuit de Gemeente nog geen duidelijkheid is over de plannen m.b.t. het Exposeum, pro actief gezocht naar mogelijkheden voor (tijdelijke) huisvesting. Zo is het gebouw van het PMT in beeld geweest. Verder op in het jaar is er contact opgenomen met Cultura i.v.m. het op termijn voor verhuur beschikbaar komen van de tweede etage van het gebouw. Afsproken is dat mogelijkheden voor samenwerking zullen worden onderzocht, zowel met als zonder gezamenlijke huisvesting.

Vrijwilligers

In 2011 is er een toename van het aantal vrijwilligers geweest. Het aantal is nu 46. De vrijwilligers hebben, al dan niet in werkgroepverband, op verschillende wijze een bijdrage geleverd aan onder andere:

- diverse werkzaamheden voor de receptie;
- het meedenken over mogelijkheden voor tentoonstellingen;
- het opbouwen / inrichten en de afbouw van tentoonstellingen;
- het beheer en onderhoud in het depot;
- het verrichten van administratieve taken voor de collectie e.d.

Alle vrijwilligers, al dan niet zichtbaar voor de buitenwereld, zijn van groot belang voor het museum. Wij zijn blij met hun inzet, want zonder hun steun zou het museum niet aan zijn doel kunnen beantwoorden. Door met elkaar in september een bezoek te brengen aan het Openlucht Museum en het aanbieden van een kersttentie hebben we aan onze dank voor hun betrokkenheid uitdrukking gegeven.

Werkzaamheden van de werkgroepen

Werkgroep Receptie

Een belangrijke groep vrijwilligers bezet de receptie in het museum. Zij zijn voor de "bezoeker" het eerste contact met het museum. Zij ontvangen de gasten, geven inlichtingen, verkopen toegangsbewijzen, verkopen boeken, noteren nieuwe leden, nemen de telefoon aan, zorgen vaak voor het verzend gereedmaken van stukken etc. Zij zijn er tijdens de openingstijden zowel door de week als in het weekend.

Onderzoekswerkgroep

Deze werkgroep denkt mee over en doet voorstellen voor mogelijke tentoonstellingen en houdt zich bezig met de voorbereiding daarvan. Afhankelijk van de soort tentoonstelling verzorgen ze het benodigde vooronderzoek en verzamelen de stukken. Juist bij de meer inhoudelijke tentoonstellingen is dat altijd een flinke klus.

Tentoonstellingsopbouw

Bij het maken van de tentoonstelling zijn twee groepen vrijwilligers actief naast de vrijwilligers die al vanuit ander opzicht bij de tentoonstellingen betrokken zijn. Als eerste de vrijwilligers van de Technische Dienst; zij nemen vooral de grove opbouw voor hun rekening zoals het timmer- en schilderwerk, maar helpen ook op andere fronten mee. De tweede groep is het inrichtingsteam dat helpt bij de inrichting van vitrines, het ophangen van objecten en het plaatsen van teksten. Tijdens de op- en afbouw van de tentoonstellingen zijn ook veel andere vrijwilligers actief.

Technische Dienst

Een groep van 10 vrijwilligers, waarvan een deel op afroep beschikbaar, heeft zich in 2011 bezig gehouden met technische zaken, zoals elektriciteit, constructiezaken en zoals hierboven vermeld de tentoonstellingsopbouw. Een belangrijk project in 2011 was de reconstructie van een Mat64 treincabine die in de koffiekamer is gerealiseerd. De koffiekamer was eerder de wachtkamer van het voormalige stationsgebouw Ede Centrum en met de treincabine hebben de museumbezoekers een sfeervolle maar ook informatieve en historische zitruimte gekregen. Daarnaast zijn in het gebouw aanpassingen gedaan door de technische dienst die de museale functie van het gebouw verbeteren.

Wergroep PR

Deze groep geeft door middel van flyers, posters, persberichten e.d. aandacht aan de activiteiten van het museum. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de professionalisering van de aankondigingen van de tentoonstellingen. Ten behoeve van de sponsoring is er een folder ontworpen om (bedrijf)vrienden voor het museum te werven.

Tentoonstellingen

100 jaar Scouting

Aanleiding voor deze tentoonstelling is het 100-jarig bestaan van Scouting Nederland. Ondanks dat er diverse scouting groepen in de regio zijn, viel het bezoekersaantal wat tegen.

Van 7 november t/m 27 februari

Aantal bezoekers: 346 (totaal met het gedeelte over 2010 635)

Kastelen, treinen en ander speelgoed

Een tentoonstelling van vooroorlogs speelgoed in taferelen getoond, met o.a. kastelen, treinstations, schepen, auto's en ander oud speelgoed. De tentoonstelling bevat meer dan 20 speelgoedkastelen.

Van 12 maart t/m 26 mei

Aantal bezoekers: 1224

De postbode vertelt

Een tentoonstelling die probeert door de verhalen van vroeger de prominente rol die de postbode toen had in de communicatie en het maatschappelijk leven duidelijk te maken. De postbode was een graag geziene figuur aangezien hij overal waar hij kwam berichten en goederen bracht. In de huidige tijd van email, mobiele telefoon, Twitter is het moeizaam de tijd voor de geest te halen waarin vooral via telegram, telefoon en post gecommuniceerd werd.

Van 11 juni t/m 23 oktober

Aantal bezoekers: 1584

De postbode vertelt door

Wegens succes van de tentoonstelling 'De postbode vertelt' wordt een vervolgtentoonstelling te houden. Deze krijgt de toepasselijke titel 'De postbode vertelt door'. Een nieuw onderdeel van de tentoonstelling is een film over het postverkeer in 1950.

Van 5 november 2011 t/m 12 februari 2012

Aantal bezoekers: 747

Mini exposities

75 jaar Park Hoge Veluwe

Een expositie in het kader van het 75 jarig bestaan van het Nationale Park Hoge Veluwe Doorlopend vanuit 2010 t/m 28 februari 2012

Door de vrijheid geroepen

Een kleine expositie die de oorlog en de gevolgen voor het plaatselijke verzet in maart 1945 indringend in beeld brengt.

Van 8 maart t/m 15 mei

Foto-expositie 'Chrudim reflecties' van Salman Ezzammoury

De expositie is een initiatief van de Stichting Stedenband Ede-Chrudim. S. Ezzammoury maakte op uitnodiging van de stichting op een bijzondere wijze foto's van gebouwen in de Tsjechische partnerstad Chrudim. Het museum heeft o.a. twee raamtransparanten van de geëxposeerde fotoschilderijen aan de perronzijde van het pand ingericht.

Van 4 juni t/m 31 juli

Bij nader inzien

Te zien is werk van de Bennekomse beeldend kunstenaar Jose van Loon. Zij heeft originele, maar vrijwel vergane opbergdozen voor insecten uit Buitenzorg in het voormalige Nederlands-Indië opgeknapt en verfraaid met textielkunst.

Van 2 augustus t/m 4 september

Diva's in paleizen van staal en glas

Het kunstatelier 'Het Wilde Oog' uit Amersfoort werkt vanaf 2000 aan kunstprojecten met erfgoeddraagsters. De laatste daarvan getiteld 'Diva's langs paleizen van glas en staal' bestaat uit 130 foto's en is in de vorm van een diashow op een tv-monitor gepresenteerd.

Van 10 september t/m 20 november

Fototentoonstelling Kippenlijn

Een kleine fototentoonstelling over de Kippenlijn. Dit i.v.m. de aandacht die Connexion op 10 december geeft aan het feit dat deze vervoerder de lijn 5 jaar exploiteert.

Een zeer geslaagde dag waarop het Museum 463 bezoekers mocht verwelkomen.

Bezoekers konden gratis met de trein op de Kippenlijn reizen en op alle stations waren er activiteiten. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt en de bezoekers hebben genoten van een bezoekje aan het Museum. De treincoupé, gemaakt door onze vrijwilligers, was een groot succes.

Van 5 december doorlopend naar 2012

Bezoekersaantallen

JAAR	AANTAL BEZOEKERS	OPMERKINGEN
2005	5035	
2006	4150	2 MNDN GESLOTEN
2007	4752	
2008	5432	
2009	5209	
2010	3477	
2011	4123	

Educatieve activiteiten

Ook dit jaar is er aandacht geweest voor educatieve activiteiten. Alle basisscholen zijn benaderd, maar we hebben in 2011 slechts vier basisscholen op bezoek gehad met in totaal 76 leerlingen. Eén school met 24 leerlingen kwam kijken naar de tentoonstelling over 'Kastelen treinen en ander speelgoed', de andere 3 scholen kwamen voor de tentoonstelling 'De Postbode vertelt...'

Activiteiten en PR

Het zijn de activiteiten die het museum het gezicht naar buiten geven en die moeten zorgen voor de noodzakelijke naamsbekendheid. Persberichten en interviews over tentoonstellingen, lezingen, publicaties en andere activiteiten verschijnen regelmatig in de plaatselijke bladen en De Gelderlander. Ook via de Lokale Omroep Ede wordt de Stichting en haar museum onder de aandacht van de Edese bevolking gebracht. Soms gebeurt dat ook via een pragmatische situatie, zoals het weghalen van de bankjes bij de ingang van het Museum.

Daarnaast is via posters, flyers en de verzorging van direct-mailing aan verenigingen en andere instellingen aandacht gevraagd voor de activiteiten.

De website neemt een steeds belangrijkere plaats in bij de berichtgeving over allerlei activiteiten van de stichting en haar Museum. Gezien de reacties en vragen die langs deze weg binnenkomen, voorziet deze in een behoefte.

Bij de Collectie Gelderland (een website waarop 30 Gelderse Musea collecties tonen en verhalen vertellen over museale collecties en bijzondere voorwerpen) staat het Historisch Museum Ede in de lijst van de meest via deze website bezochte musea op de vijfde plaats. Het museum heeft de grootste collectie on line bij deze site.

Opleidingen

De directeur volgde een cursus vrijwilligers management (Gelders Erfgoed) en een studiedag 'Fun of Fundraising' (KZO Zwolle). Verder heeft hij de volgende bijeenkomsten bijgewoond:

- de SIMIN-dag in het Geldmuseum Utrecht;
- Symposium archeologie 'In het spoor van de archeologie, Uddelmeer;
- Mandeville lezing Joop van den Ende, Erasmus Universiteit.

Schenkeningen

Zie bijlage 1

Contacten

De stichting is lid van diverse instellingen zoals Gelders Erfgoed, Museumvereniging, het Nederlands Museumregister.

Namens het bestuur van de Stichting Historisch Museum Ede

Ede, 1 mei 2012

G. den Boggende-Dorresteyn, secretaris

J. Hiddink, penningmeester

Bijlage 1:

Schenkeningen 2011

Dakpan als eerste panlegging met tekst Stationsweg 74, Huize Berg en Dal. Schenker: G. van Ekeris-Ede.

Document in lijst: bekendmaking van de Gemeente-Gasfabriek Ede, december 1944. Schenker: T. Veenendaal-Ede.

Vaandel van de NCVB. Schenker: R.B. van Vuren-v.d.Stok-Ede.

Bouwdoos brug, bouwdoos kerk, steinbaukasten (steentjes bouwdoos), Anker steinbaukasten, woordenspelletje, Jig Saw: eekhoortje, draaimolentje
Schenker: H. Eimers-Wageningen.

Posttas voor telegrammen. Schenker: P.den Ouden-Sint Philipsland.

Drie muntenhouders uit postkantoor Bennekom. Schenker: D. Poot-Bennekom.

Tegeltje Gemeente Ede, tegeltje proefexemplaar gemeente relatiegeschenken in periode van burgemeester Blanken. Foto/ansicht van Essenkazerne. Boekje met kaarten in mapje: Die vielen Gesichter von Ede. Schenker: P. Bolwerk-Lunteren.

Tijdschema trammetje Ede-Wageningen 1926. Schenker: H. Roersma-Lunteren.

Fiets met fietspomp. Schenker: Mevrouw B.T. Groen-Ede.

Grafisch werk (ca. 1969) in passe partout en een olieverf in lijst van Derk Eisinga uit Lunteren. Schenker: mevrouw B.T. Groen-Ede.

Munitiekist, stapel foto's. Schenker: C. Plate-Ede.

Verlichtingslampje voor postbesteller uit periode 1880-1900. Schenker: B. Albers-Bennekom.

Luierjurkje. Schenker: H.Teunissen-Ede.

Gietijzeren pot. Schenker: J.F. Bolderdijk-Ede.

14 dia's over diverse activiteiten in Ede. Schenker: M.P. Kaljouw-Vlissingen.